

Promemoria

Klimat- och näringslivsdepartementet

Genomförande av slutsatser om bästa tillgängliga teknik för behandling av järnbaserade metaller

KN2023/01178

Maj 2023

Innehåll

1	Promemorians huvudsakliga innehåll.....	4
2	Författningsförslag	5
2.1	<i>Förslag till förordning om ändring i industriutsläppsförordningen (2013:250)</i>	<i>5</i>
3	Ärendet	13
4	Industriutsläppsdirektivet och hur slutsatser om bästa tillgängliga teknik utarbetas	14
5	Nuvarande genomförande av industriutsläppsdirektivet och BAT-slutsatser i svensk rätt	17
6	Genomförande av slutsatser om bästa tillgängliga teknik	19
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	21
8	Konsekvenser	23

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag på nya bestämmelser i industriutsläppsförordningen (2013:250). Ändringarna behövs för att genomföra Europeiska kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/2110 av den 11 oktober 2022 om fastställande av BAT-slutsatser för industri för behandling av järnbaserade metaller, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp. Industriverksamheter som omfattas av bilaga 1 till direktivet ska använda teknik som på ett effektivt sätt förhindrar eller begränsar skadliga utsläpp till luft eller vatten. Tekniken ska vara den bästa som finns att tillgå. Enligt direktivet är bästa tillgängliga teknik den mest effektiva och avancerade som finns tillgänglig för att uppnå en hög allmän skyddsnivå för miljön som helhet. För att bestämma vilken teknik som är den bästa antar Europeiska kommissionen genomförandebeslut, så kallade BAT-slutsatser (Best Available Technique Conclusions).

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till förordning om ändring i industriutsläppsförordningen (2013:250)

Härigenom föreskrivs i fråga om industriutsläppsförordningen (2013:250) att det ska införas sex nya paragrafer, 2 kap. 73–78 §§, och närmast före 2 kap. 73 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

*Behandling av järnbaserade
metaller*

73 §

*Europeiska kommissionens
genomförandebeslut (EU)
2022/2110 av den 11 oktober
2022 om fastställande av BAT-
slutsatser för industri för
behandling av järnbaserade
metaller, i enlighet med
Europaparlamentets och rådets
direktiv 2010/75/EU om
industriutsläpp, offentliggjordes i
Europeiska unionens officiella
tidning den 4 november 2022.
Bilagan till beslutet innehåller
slutsatser om bästa tillgängliga
teknik för*

1. verksamheter som omfattas av 15 kap. 3 eller 5 § miljöprövningsförfordningen (2013:251),

2. verksamheter som omfattas av 16 kap. 1 § miljöprövningsförfordningen och som innefattar kallvalsning, tråddragning eller satsvis varmförzinkning, och

3. verksamheter som omfattas av 28 kap. 3 § miljöprövningsförfordningen och utför rening av avloppsvatten från verksamheter som avses i 1 eller 2.

74 §

För ytbehandling med organiska lösningsmedel anger de slutsatser som avses i 73 § utsläppsvärden i fråga om

1. kanaliserade stoftutsläpp till luft (tabell 1.7) och kanaliserade svaveldioxidutsläpp till luft (tabell 1.8) från uppvärmning av insatsmaterialet vid varmvälsning, kallvalsning och tråddragning,

2. kanaliserade stoftutsläpp till luft från uppvärmning av insatsmaterialet vid varmdopplingsbeläggning (tabell 1.7),

3. kanaliserade svaveldioxidutsläpp till luft från uppvärmning av insatsmaterialet vid varmdopplingsbeläggning av plåt (tabell 1.8),

4. kanaliserade kväveoxidutsläpp till luft från återuppvärmning, mellanvärmning och efter-

värmning av insatsmaterialet vid varmvalsning (tabell 1.9),

5. kanaliserade kväveoxidutsläpp till luft från uppvärmning av insatsmaterialet vid kallvalsning (tabell 1.10),

6. kanaliserade kväveoxidutsläpp till luft från uppvärmning av insatsmaterialet vid tråddragning (tabell 1.11),

7. kanaliserade kväveoxidutsläpp till luft från uppvärmning av insatsmaterialet vid varmdopningsbeläggning (tabell 1.12),

8. kanaliserade kväveoxidutsläpp till luft från uppvärmning av förzinkningsgrytan vid satsvis varmförzinkning (tabell 1.13),

9. kanaliserade utsläpp av väteklorid, vätefluorid och svaveloxid till luft från betning vid varmvalsning, kallvalsning och varmdopningsbeläggning (tabell 1.14),

10. kanaliserade utsläpp av väteklorid och svaveloxid till luft från betning med saltsyra eller svavelsyra vid tråddragning (tabell 1.15),

11. kanaliserade utsläpp av kväveoxid till luft från betning med enbart salpetersyra eller salpetersyra i kombination med andra syror vid varmvalsning och kallvalsning (tabell 1.16),

12. kanaliserade stoftutsläpp till luft från varmdopning efter flussning vid varmdopnings-

beläggning av tråd och vid satsvis varmförzinkning (tabell 1.17),

13. kanaliserade utsläpp av stoft, väteklorid, svaveldioxid och kväveoxid till luft från återanvändning av använd saltsyra genom sprayrostning eller genom användning av fluidiserande bäddreaktorer (tabell 1.18),

14. kanaliserade utsläpp av stoft, vätefluorid och kväveoxid till luft från återvinning av blandad syra genom sprayrostning eller indunstning (tabell 1.19),

15. direkta utsläpp av totalt suspenderat material, totalt organiskt kol, kemisk syreförbrukning, oljeindex, kadmium, krom, järn, kvicksilver, nickel, bly och zink till en vattenrecipient (tabell 1.20),

16. indirekta utsläpp av oljeindex, kadmium, krom, järn, kvicksilver, nickel, bly och zink till en vattenrecipient (tabell 1.21),

17. direkta utsläpp av sexvärt krom till en vattenrecipient vid betning av höglegerat stål eller passivisering med sexvärda kromföreningar (tabell 1.20),

18. indirekta utsläpp av sexvärt krom till en vattenrecipient vid betning av höglegerat stål eller passivisering med sexvärda kromföreningar (tabell 1.21),

19. direkta utsläpp av tenn till en vattenrecipient vid varmdopp-

ningsbeläggning med tenn (tabell 1.20),

20. indirekta utsläpp av tenn till en vattenrecipient vid varmdopningsbeläggning med tenn (tabell 1.21),

21. direkta utsläpp av totalfosfor till en vattenrecipient vid fosfatering (tabell 1.20),

22. direkta utsläpp av fluorid till en vattenrecipient vid betning med syrablandningar som innehåller fluorvätesyra (tabell 1.20), och

23. indirekta utsläpp av fluorid till en vattenrecipient vid betning med syrablandningar som innehåller fluorvätesyra (tabell 1.21).

75 §

För varmvälsning anger de slutsatser som avses i 73 § utsläppsvärden i fråga om kanaliserade utsläpp av stoft, nickel och bly till luft från mekanisk behandling, svetsning och hyvling med undantag för manuell hyvling (tabell 1.23).

76 §

För kallvälsning anger de slutsatser som avses i 73 § utsläppsvärden i fråga om

1. kanaliserade utsläpp av stoft, nickel och bly till luft från avhaspling, mekanisk förborttag-

ning av glödska, riktning och svetsning (tabell 1.25), och

2. kanaliserade utsläpp av totalt flyktigt organiskt kol till luft från valsning, våt trimvalsning och färdigställning (tabell 1.26).

77 §

För tråddragning anger de slutsatser som avses i 73 § utsläppsvärden i fråga om

1. kanaliserade utsläpp av stoft och bly till luft från blybad (tabell 1.27), och

2. kanaliserade utsläpp av stoft till luft från torrdragning (tabell 1.28).

78 §

För satsvis varmförzinkning anger de slutsatser som avses i 73 § utsläppsvärden i fråga om kanaliserade vätekloridutsläpp till luft från betning och strippning med saltsyra (tabell 1.29).

[för förslag till rubrik:

Rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn

samt till nya 79–80 §§:

se remittering i dnr
KN2023/01184]

[för förslag till rubrik:
Textilindustrin

samt till nya 81–82 §§:

se remittering i dnr
KN2023/02541 om genomför-

*ande av BAT-slutsatser för
textilindustrin]*

Denna förordning träder i kraft den 15 december 2023.

3 Ärendet

Naturvårdsverket lämnade i en promemoria den 3 februari 2023 förslag på nya bestämmelser i industriutsläppsförordningen (2013:250) för att genomföra kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/2110 av den 11 oktober 2022 om fastställande av BAT-slutsatser för industri för behandling av järnbaserade metaller (BAT FMP), i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (Klimat- och näringslivsdepartementets ärende KN2023/01178).

Förslagen i denna promemoria syftar till att ta om hand Naturvårdsverkets förslag och genomföra BAT-slutsatserna i svensk rätt. Naturvårdsverkets författningsförslag har omarbetats något.

Naturvårdsverket har den 23 februari 2023 även lämnat förslag på nya bestämmelser i industriutsläppsförordningen för att genomföra kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/2427 av den 6 december 2022 om fastställande av BAT-slutsatser för rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn (BAT WGC), se ärende KN2023/01184. Naturvårdsverket har samma dag också lämnat förslag på nya bestämmelser i samma förordning för att på samma sätt genomföra kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/2508 av den 6 december 2022 om fastställande av BAT-slutsatser för textilindustrin (BAT TXT), se ärende KN2023/02541. Förslag för att genomföra de BAT-slutsatserna på motsvarande sätt som föreslås i denna promemoria har skickats ut för remissynpunkter.

4 Industriutsläppsdirektivet och hur slutsatser om bästa tillgängliga teknik utarbetas

Industriverksamheter inom Europeiska unionen, som omfattas av bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), det så kallade industriutsläppsdirektivet, ska använda teknik som på ett effektivt sätt förhindrar eller begränsar skadliga utsläpp till luft eller vatten. Tekniken ska vara den bästa som finns att tillgå. Enligt direktivet är bästa tillgängliga teknik den mest effektiva och avancerade som finns tillgänglig för att uppnå en hög allmän skyddsnivå för miljön som helhet. För att bestämma vilken teknik som är den bästa antar Europeiska kommissionen genomförandebeslut, så kallade BAT-slutsatser (Best Available Technique Conclusions).

Arbetet med att ta fram förslag till BAT-slutsatser leds av Europeiska IPPC-byrån (EIPPCB) i Sevilla. I den tekniska arbetsgrupp där förslagen arbetas fram finns representanter för medlemsstaterna, miljöorganisationer och industriorganisationer. Naturvårdsverket deltar i arbetsgruppen som representant för Sverige.

Naturvårdsverket har med hjälp av branschen lämnat dataunderlag till EIPPCB om svenska anläggningar. I den tekniska arbetsgrupp som deltagit i arbetet har representanter för medlemsstaterna, vissa europeiska miljöorganisationer och industriorganisationer deltagit. Naturvårdsverket har deltagit som svensk representant i enlighet med instruktion från Regeringskansliet.

BAT-slutsatserna för industri för behandling av järnbaserade metaller förkortas vanligen BAT-FMP från engelskans Ferrous

Metals Processing Industry. De beslutades den 11 oktober 2022 och publicerades i EU:s officiella tidning den 4 november 2022.

5 Nuvarande genomförande av industriutsläppsdirektivet och BAT-slutsatser i svensk rätt

Industriutsläppsdirektivet genomförs huvudsakligen med bestämmelser i miljöbalken, se t.ex. propositionen Nya regler för industriutsläpp (prop. 2012/13:35), industriutsläppsförordningen (2013:250), bestämmelser om tillståndsplikt i miljöprövningsförordningen (2013:251) och de s.k. sektorsförordningarna, dvs. förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar, förordningen (2013:253) om förbränning av avfall, förordningen (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel och förordningen (2013:254) om produktion av titandioxid.

Industriutsläppsverksamhet definieras i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen som en verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprövningsförordningen med en verksamhetskod som slutar med -i. Dessa verksamheter ska motsvara de som anges i bilaga I till industriutsläppsdirektivet och bestämmelserna i miljöprövningsförordningen genomför på så sätt tillståndsplikten för verksamheter i bilaga I i svensk rätt.

BAT-slutsatserna under industriutsläppsdirektivet genomförs med bestämmelser i första och andra kapitlet i industriutsläppsförordningen. I första kapitlet finns en definition av sådana slutsatser och där regleras även när slutsatserna ska börja tillämpas. I andra kapitlet anges de genomförandebeslut som de olika slutsatserna har fastställts i och när de offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning (EUT). Dagen för offentliggörande och om slutsatserna avser den huvudsakliga industriverksamheten på en anläggning eller en sidoverksamhet har betydelse för när slutsatserna börjar gälla för verksamheterna. I andra kapitlet anges även vilken sorts

produktion och utsläpp som slutsatserna gäller för och var i slutsatserna utsläppsvärden finns.

Naturvårdsverket har tagit fram en generell vägledning om industriutsläppsbestämmelserna (Naturvårdsverkets rapport 6702, som publicerades i januari 2016 och som har uppdaterats i maj 2022). Det finns även vägledning i förordningsmotiven till industriutsläppsförordningen (Fm 2013:1).

På Naturvårdsverkets webbplats länkas till beslutade slutsatser. Naturvårdsverket avser att snarast komplettera med ytterligare vägledning om nu aktuella slutsatser, såsom slutsatsernas tillämpningsområde, i den omfattning som bedöms nödvändig.

Tillsynsmyndigheterna för verksamheter som omfattas av BAT-STS har informerats om att slutsatserna har beslutats av Naturvårdsverket i enlighet med 2 kap. 1 § industriutsläppsförordningen.

6 Genomförande av slutsatser om bästa tillgängliga teknik

Förslag: Slutsatser om bästa tillgängliga teknik för industri för behandling av järnbaserade metaller ska genomföras i industriutsläppsförordningens andra kapitel med en bestämmelse om slutsatserna och vilka verksamheter som omfattas och efterföljande bestämmelser som anger var i slutsatserna som utsläppsvärden anges.

Skälen för förslaget: Förslaget berör verksamhetsutövare som har tillstånd enligt eller som omfattas av tillståndsplikten i 15 kap. 3 eller 5 § eller 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Det inkluderar den som har

- en anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning av mer än 20 ton råstål per timme eller mer än 175 200 ton råstål per kalenderår, verksamhetskod 27.25-i,
- en anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom att anbringa skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning av mer än 2 ton råstål per timme eller mer än 17 500 ton råstål per kalenderår, verksamhetskod 27.27-i, eller
- en anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om behandlingsbaden har en sammanlagd volym av mer än 30 kubikmeter, verksamhetskod 28.10-i.

Förslaget berör även verksamheter som utför rening av avloppsvatten från ovanstående verksamheter och omfattas av tillståndsplikten i 28 kap. 3 § miljöprövningsförordningen, verksamhetskod 90.15-i.

Bestämmelserna i miljöprövningsförfordningen följer indelningen i bilaga I till industriutsläppsdirektivet, men det gör inte alltid BAT-slutsatsernas tillämpningsområde. Detta innebär att vissa anläggningar kan vara undantagna från BAT-slutsatsernas tillämpningsområde även om de omfattas av de angivna bestämmelserna i miljöprövningsförfordningen. En summering av verksamheter med de verksamhetskoder som anges i bestämmelserna i miljöprövningsförfordningen i syfte att redovisa vilka som omfattas av slutsatserna kan därför inte göras rakt av, utan för detta krävs bedömning i det enskilda fallet. Naturvårdsverket uppskattar, utifrån de uppgifter om verksamhetskoder som framgår av Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP), att ca 40 anläggningar kan komma att omfattas av de aktuella slutsatserna. Av dessa verksamhetsutövare är ungefär hälften galvaniserare som berörs av huvudslutsatser och hälften stålföretag som berörs av sidoslutsatser.

Naturvårdsverket kommer att ta fram vägledning specifikt för BAT-slutsatserna om behandling av järnbaserade metaller.

Sverige måste genomföra BAT-slutsatserna och det bör ske på samma sätt som tidigare BAT-slutsatser genomförts.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Bestämmelserna ska träda i kraft den 15 december 2023.

Bedömning: Det finns inget behov av övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget: Slutsatser om bästa tillgängliga teknik för verksamheter vars huvudsakliga industriutsläppsverksamhet omfattas av slutsatserna ska följas senast den dag som inträffar fyra år efter det att slutsatserna offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning, EUT (se 1 kap. 8 och 10 §§ industriutsläppsförordningen). BAT-slutsatserna för industri för behandling av järnbaserade metaller (BAT-FMP) offentliggjordes den 4 november 2022 och ska därmed följas senast den 4 november 2026 för dessa verksamheter. Om slutsatserna utgör sidoslutsatser för en verksamhet ska verksamheten följa dem fyra år efter det att nya slutsatser för verksamhetens huvudsakliga verksamhet har publicerats i EUT.

Förordningsändringen bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 15 december 2023.

Det kan noteras att redan för verksamhetsåret efter det att BAT-slutsatser offentliggjorts, i detta fall fr.o.m. verksamhetsåret 2023, ska verksamhetsutövare vars huvudsakliga industriutsläppsverksamhet omfattas av slutsatserna i miljörapporten redovisa hur de följer slutsatserna. Om de inte uppnår kraven i slutsatserna ska verksamhetsutövaren redovisa vilka åtgärder de planerar att genomföra för att uppnå dem (se 5 b § Naturvårdsverkets föreskrifter [NFS 2016:8] om miljörapport). En miljörapport ska avges senast den 31 mars varje år för föregående verksamhetsår. Det är därför en fördel om förordningsändringarna träder i kraft innan rapporteringen ska göras, dvs. innan den 31 mars 2024. Det minimerar eventuella

oklarheter i tillämpningsområdet och frågor om vilka verksamhetsutövare som har en skyldighet att rapportera.

Det bör framhållas att ikraftträdandet av förordningsändringarna inte påverkar den tidpunkt då verksamhetsutövare måste följa utsläppsvärden och andra försiktighetsmått i slutsatserna enligt 1 kap. 8 och 10 §§ industriutsläppsförordningen.

Det finns inget behov av övergångsbestämmelser.

8 Konsekvenser

Naturvårdsverket har, utifrån de uppgifter om verksamhetskoder som framgår av Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP), bedömt att ca 40 anläggningar kan komma att omfattas av de aktuella slutsatserna. Av verksamhetsutövarna är ungefär hälften galvaniserare som berörs av huvudslutsatser och hälften stålföretag som berörs av sidoslutsatser. Konsekvenserna blir generellt större för de verksamheter som omfattas av huvudslutsatser, eftersom de ska uppfyllas inom en kortare tidsrymd än vad som gäller för verksamheter som bara omfattas av sidoslutsatser.

Generellt gör Naturvårdsverket bedömningen att vissa BAT-slutsatser kan leda till behov av förändrade kontroller och mätningar eller åtgärder för utsläppsbegränsning. Bestämmelserna i BAT-slutsatserna med krav på miljöledningssystem, övervakning och liknande kan till exempel innebära vissa administrativa kostnader för berörda anläggningar. Naturvårdsverket bedömer dock att de är av begränsad omfattning, eftersom berörda verksamheter redan idag omfattas av miljöbalkens bestämmelser och tillhörande förordningar som reglerar egenkontroll för övervakning samt begränsningar av utsläpp. Flertalet av de verksamheter som omfattas av BAT-slutsatser för järn- och ståltillverkning (BAT-IS) har redan liknande krav och omfattas först när BAT-IS revideras, då den vanligen är huvudslutsats. Påverkan för dessa verksamheter kommer bli liten under 2020-talet.

Naturvårdsverket bedömer att ett mindre antal verksamheter kommer att behöva vidta ytterligare åtgärder, så som ytterligare rening, justering i befintlig reningsutrustning eller processinterna åtgärder, för att klara BAT-slutsatserna med utsläppsvärden. Åtgärder kommer troligen främst att behövas hos vissa galvaniserare som har BAT-FMP som huvudslutsats. Stålföretag kommer inte att omfattas av dessa krav förrän BAT-IS reviderats. De åtgärder som

kommer att krävas, främst för att uppfylla utsläppskraven avseende NO_x för stålföretag, sammanfaller även med åtgärder som vidtas i samband med byte till fossilfria bränslen och normal reinvestering i ugnar. Naturvårdsverket bedömer därför att konsekvenserna av BAT-FMP är små för stålföretag.

De BAT-slutsatser som innehåller utsläppsvärden gäller parallellt med och bryter rättskraften i tillståndet. Det betyder att huvudslutsatser ska tillämpas senast den 4 november 2026. BAT-slutsatser utan utsläppsvärden bryter däremot inte rättskraften. Noterbart är att flera anläggningar är föremål för prövning eller ska omprövas för ändrad eller utökad produktion. Då ska samtliga BAT-slutsatser användas som underlag i prövningen av vad som är bästa möjliga teknik. De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken gäller och tillståndsprövning sker på samma sätt som tidigare. Naturvårdsverket vägleder om samspelet mellan dessa parallella regelverk i den generella IED-vägledningen. Naturvårdsverket kommer även att ta fram vägledning specifikt för BAT-slutsatserna om behandling av järnbaserade metaller.